

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

Олена Потоцька Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Додатковий інструмент»**

“Оркестрові струнні інструменти”

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

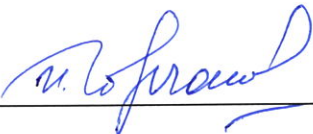
Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

Розробник: викладач циклової комісії “Оркестрові струнні інструменти”
Кутакова О.М.

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Додатковий інструмент» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво», освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво» 2025 року, навчальним планам підготовки здобувачів освітньо-професійного ступеня Фаховий молодший бакалавр 2025-2026 навчального року (на основі базової середньої освіти), методичним рекомендаціям Міністерства освіти і науки України (лист 1/9-434 від 09.07.2018 року «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення»).

Гарант ОПП Ірина ГОРЧАКОВА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Додатковий інструмент» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» затверджено та введено в дію рішенням методичної ради ВСП “Фаховий музичний коледж” КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «29» серпня 2025 року).

Голова ради Олена ПОТОЦЬКА

Робоча програма вибіркової навчальної дисципліни «Додатковий інструмент» відповідає стандарту фахової передвищої освіти України, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», спеціальності 025 «Музичне мистецтво» розглянуто і схвалено на засіданні циклової комісії «Оркестрові духові та ударні інструменти» ВСП «Фаховий музичний коледж» КЗВО «Дніпровська академія музики» ДОР» (протокол № 1 від «25» серпня 2025 року).

Голова циклової комісії
«Оркестрові струнні інструменти» Ольга КУТАКОВА

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень і ступінь вищої освіти</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів – 8	Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»	Вибіркова
Загальна кількість годин – 240	Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»	Рік підготовки – 2-4
Тижневих годин: аудиторних – 1 самостійної роботи – 0,6	освітньо-професійній програма - «Музичне мистецтво»	Семестр – 3-8
Вид контролю – залік	Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр	Індивідуальні заняття – 109 годин
		Самостійна робота – 131 години

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Метою дисципліни «Додатковий інструмент» є розвиток базових виконавських навичок гри на додатковому музичному інструменті, що сприяє розширенню професійного кругозору, збагаченню індивідуального музичного досвіду та формуванню багатогранного виконавського потенціалу. Опанування другого інструмента дозволяє студентам не лише поглибити розуміння особливостей інструментального виконання, а й знайти нові способи творчого самовираження, розширити знання про музичне мистецтво та його стилістичне різноманіття. Дисципліна сприяє формуванню універсальності, адаптивності та багатофункціональності музиканта у сучасному професійному середовищі.

2.2. Завдання дисципліни:

1. Опанування базових виконавських технік:

- формування навичок гри на додатковому інструменті, включаючи оволодіння основами загальної постановки та постановки рук, звуковидобування та координації рухів;
- вивчення специфічних особливостей техніки гри, властивих обраному інструменту;
- формування навичок ансамблевого музикування.

2. Розвиток аналітичного мислення у виконавській діяльності:

- читання сприйняття та відтворення нотного тексту на інструменті;

- аналіз музичних творів з позиції їхньої стилістичної, жанрової та драматургічної специфіки;
- визначення форми ,темпу,метро ритму,динаміки розвитку музичного тексту;
- вивчення взаємозв'язків між різними інструментами з метою глибшого розуміння музичної структури.

3. Формування самостійності у роботі з репертуаром:

- освоєння методів планування репетиційного процесу для досягнення виконавських цілей;
- вивчення принципів підбору інструктивного та художнього репертуару відповідно до рівня підготовки.

4. Розширення музичного світогляду:

- збагачення знань про технічні можливості та виконавські особливості інших музичних інструментів;
- можливість гри у різних музичних колективах.

5. Інтеграція отриманих знань у професійну діяльність:

Використання опанованих навичок гри на додатковому інструменті для вдосконалення гри на основному інструменті.

- застосування нових підходів до роботи з музичним матеріалом у педагогічній, ансамблевій та оркестровій діяльності.

2.3. Компетентності

Інтегральні компетенції (ІК)

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у зазначених ситуаціях.

Загальні компетенції (ЗК)

ЗК 5 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетенції (СК)

СК 1 Здатність використовувати знання та розуміння традиційних і сучасних культурно-мистецьких процесів і практик у власній професійній діяльності.

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та вміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 8 Здатність оперувати професійною термінологією.

СК 10 Здатність використовувати технологічні ресурси, новітні цифрові звукові технології в професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

2.4. Програмні результати навчання (РН):

РН 3 Грати на музичному інструменті артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стильових особливостей РН 5 Застосовувати аналіз та синтез для розв'язання інтерпретаційних завдань, абстрактно і творчо мислити.

РН 6 Визначати зміст, форму, жанрово-стильові особливості музичного твору як на слух, так і при вивченні нотного тексту.

РН 8 Розпізнавати різні компоненти музичної мови.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 13 Використовувати професійну термінологію під час виконання творчих та навчальних завдань.

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

РН 16 Дотримуватися загальних вимог щодо авторських та суміжних прав, захисту персональних даних, правил розповсюдження інформації.

РН 17 Презентувати результати власної мистецької діяльності з метою забезпечення особистісної конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Програма навчальної дисципліни

I рік вивчення (базовий рівень)

Основи постановки та опанування базових технік гри на інструменті

1. Основи гри на додатковому інструменті:

- постановка корпусу та рук для гри на струнних інструментах;
- вправи на розслаблення, координацію, тримання інструменту (смичку);
- основні принципи правильного звуковидобування

2. Формування звуку на інструменті:

- уявлення про якість звуку (очікування та відтворення на інструменті);
- основи інтонування;
- виконання простих вправ для лівої та правої руки;
- координація рухів;
- гра піцикато;
- штрих деташе, легато;
- поняття про артикуляцію, розподіл смичку, динаміку та силу звуку.

3. Інструктивний матеріал для початківців:

- вправи ,мажорні гами ,арпеджіо та етюди в 1 позиції

4. Художні твори: - різнохарактерні п'єси з великим використанням відкритих струн та поступовим чергуванням пальців лівої руки нескладними рухами правої руки.

5. Робота над зміною смичків та струн

6. Основи артикуляції та штрихової техніки:

- акцент, стакато;
- використання штрихів у простих вправах

7. Гама, вправи на розширення діапазону:

- вивчення мінорної гама в 1 позиції;
- знайомство з 3 та 2 позиціями ;
- вправи на зміни позицій ;
- двохоктавні мажорні гама з переходом в 3 позицію.

8. Виконання нескладних ансамблевих творів:

- гра в ансамблі з контрабасом або іншим інструментом

9. Робота над творами:

- знайомлення та прослуховування творів, написаних для обраного інструменту;
- вибір та вивчення твору, що відповідає рівню підготовки студента;
- аналіз твору (форма,тональність,розмір,ритм,технічні складнощі та ігрові прийоми..);
- вибір інструктивного матеріалу для опанування конкретних технічних навиків;
- організація самостійної роботи над твором.

10.Концертний виступ: перші результати

- підготовка обраного твору до концертного виконання;
- робота над художнім змістом та агогікою;
- аналіз досягнутих результаті та постановка подальшої мети.

2 рік вивчення (розширення технічного потенціалу)

1. Розширення діапазону та технічного арсеналу:

- виконання вправ для розширення діапазону;
- освоєння гри у середньому темпі з поступовим збільшенням швидкості.

2. Гама та арпеджіо:

- виконання мажорних та мінорних гам у збільшеному діапазоні;
- робота над штрихами під час виконання гам;
- гра гам різною аплікатурою на різних струнах.

3. Вправи для покращення координації:

- робота з метрономом;
- використання змішаних штрихів у вправах та етюдах.

4. Контроль над звуком:

- вправи на збереження стабільного звуку у всіх позиціях на всіх струнах;
- виконання кантиленної мелодії зі зміною динаміки;
- виконання повільних пасажів із поступовим збільшенням темпу.

5. Навички читання з листа:

- відтворення нового нескладного нотного тексту а інструменті.

6. Робота над штрихами:

- виконання вправ на відкритих струнах в різних частинах смичку;
- виконання штрихів у діапазоні тетраорду в одній позиції;
- виконання гами штрихами .

7. Робота над вібрацією:

- поняття прийому та рухи під час використання вібрато;
- вправи на розвиток вібраційних рухів.

8. Пунктирний ритм:

- опанування рухів правої руки на відкритих струнах у різних частинах смичку;
- координація рухів лівої та правої рук під час виконання пунктирного ритму;
- звуковий контроль.

9. Велика форма(варіації,концерти):

- аналіз твору та технічних складнощів;
- робота над твором (увага до самоаналізу та самостійну роботу);
- підготовка до роботи з концертмейстером.

10. Підготовка до концертного виступу:

- вибір та розбір твору для виступу;
- робота над змістом, динамікою, фразуванням та сценічною виразністю
- виконання твору на відкритому прослуховуванні
- аналіз виконання та внесення коректив

3 рік вивчення (професійне вдосконалення)

Підготовка до самостійного творчого виконання, збагачення виразних можливостей

1. Робота над технічним вдосконаленням:

- опанування штрихів деташе, легато, мартле, стаккато, дубль-штрих;
- робота над вібрацією;
- робота над мелізмами (трель, форшлаг, мордент)

2. Вправи та етюди на різні види переходів у позиції

3. Навички гри подвійними нотами та акордами

4. Ансамблева гра

5. Підготовка концертного твору

6. Робота над інтонацією

7. Удосконалення динамічної палітри

8. Робота над фразуванням

9. Робота над творами різного характеру

10. Фінальний концертний виступ

- демонстрація технічної та музичної майстерності;
- аналіз виступу, самооцінка та оцінка педагогом;
- підбиття підсумків навчання та рекомендації для подальшого розвитку.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділу і теми	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції ї	Практ .	Лабор .	Індив .	Сам.р .
1 рік вивчення						
Тема 1. Основи гри на додатковому інструменті					3	2
Тема 2. Формування звуку на інструменті					3	2
Тема 3. Інструктивний матеріал для початківців					3	2
Тема 4. Художні твори					3	2

Тема 5. Робота над зміною смичків та струн					5	3
Тема 6. Основи артикуляції та штрихова техніка					3	2
Тема 7. Гами, вправи на розширення діапазону					4	3
Тема 8. Виконання нескладних ансамблевих творів					3	3
Тема 9. Робота над творами					7	4
Тема 10. Концертний виступ: перші результати					4	2
<i>Разом за 1 рік вивчення</i>					38	25
2 рік вивчення						
Тема 1. Розширення діапазону та технічного арсеналу					3	2
Тема 2. Гами та арпеджіо					3	2
Тема 3. Вправи для покращення координації					3	2
Тема 4. Контроль над звуком					3	2
Тема 5. Навички читання з листа					5	3
Тема 6. Робота над види штрихами					3	2
Тема 7. Робота над вібрацією					4	3
Тема 8. Пунктирний ритм					3	3
Тема 9. Велика форма					7	4
Тема 10. Підготовка до концертного виступу					4	2
<i>Разом за 2 рік вивчення</i>					38	25
3 рік вивчення						
Тема 1. Робота над технічним вдосконаленням					3	2
Тема 2. Вправи та етюди на різні види переходів у позиції					2	1
Тема 3. Навички гри подвійними нотами та акордами					2	2
Тема 4. Ансамблева гра					3	2
Тема 5. Підготовка концертного твору					5	2
Тема 6. Робота над інтонацією					3	2
Тема 7. Удосконалення динамічної палітри					3	1
Тема 8. Робота над фразуванням					2	2
Тема 9. Робота над творами різного характеру					6	3
Тема 10. Фінальний концертний виступ					4	1
<i>Разом за 3 рік вивчення</i>					33	18
Усього годин	180				109	71

**5. Теми лекційних занять
навчальним планом не передбачені**

**6. Теми лабораторних занять
навчальним планом не передбачені**

**7. Теми індивідуальних занять відповідають програмі навчальної
дисципліни**

8. Самостійна робота

<i>Назва розділу і теми</i>	<i>Усього годин</i>
1 рік вивчення	
Тема 1. Виконати вправи на правильну постановку рук (записати відео для самоконтролю).	2
Тема 2. Виконати вправи на відкритих струнах у рівному темпі з контролем якості звуку	10
Тема 3. Вивчити мажорну гаму в повільному та середньому темпі, виконати із метрономом.	4
Тема 4. Відпрацювати ритмічні малюнки, записати їхнє виконання для самоперевірки.	4
Тема 5. Виконати вибраний твір кілька разів із записом для аналізу динаміки та координації.	3
Тема 6. Виконати прості вправи на зміну артикуляції (деташе/легато).	2
Тема 7. Вивчити мінорну гаму у доступному діапазоні, виконати із метрономом.	4
Тема 8. Виконати свою партію в ансамблевому творі під метроном (або під аудіозапис іншої партії).	3
Тема 9. Прослухати кілька виконань вибраного твору, порівняти стилістику інтерпретації.	4
Тема 10. Провести самостійну репетицію, відпрацювати сценічну поведінку перед дзеркалом.	4
2 рік вивчення	
Тема 1. Виконати вправи на поступове розширення діапазону, записати для самоконтролю.	2
Тема 2. Вправи на чітке падіння та відскок пальців лівої руки	4
Тема 3. Виконати гаму штрихами (деташе, легато, стаккато)	2
Тема 4. Виконати кантіленні вправи на розвиток стабільного звуку та впевненої інтонації на різних струнах, використання навичок вібрато	5

Тема 5. Виконати твір у концертному темпі, записати для самоконтролю.	2
Тема 6. Попрацювати над фразуванням(розподілом смичку,артикуляцією та динамікою) ,граючи тільки правою рукою	2
Тема 7. Відпрацювати гами з використанням різних штрихів.	10
Тема 8. Виконати етюд у повільному темпі, поступово нарощувати швидкість.	10
Тема 9. Прослухати різні виконання вибраного твору, зробити власний аналіз.	4
Тема 10. Виступити перед невеликою аудиторією (родичі, друзі) для звикання до сцени.	2
3 рік вивчення	
Тема 1. Відпрацювати форшлагги, морденти, трелі у різних тональностях.	3
Тема 2. Записати виконання етюду, проаналізувати власні помилки.	2
Тема 3. Виконати гами у пунктирному ритмі, змінюючи акценти.	5
Тема 4. Відпрацювати ансамблевий твір під метроном або запис партнера.	2
Тема 5. Зробити аналіз твору, зробити розмітку фразування.	2
Тема 6. Виконати фрагмент твору у двох різних інтерпретаціях.	2
Тема 7. Відпрацювати динамічні контрасти у вибраному творі.	6
Тема 8. Робота над інструктивним матеріалом (бажано з метрономом)	10
Тема 9. Прослухати виконання твору, порівняти стилістичні особливості.	6
Тема 10. Виконати програму з увагою до динаміки, фразування, сценічного образу.	10
Усього годин	131

9. Індивідуальні завдання відповідають самостійній роботі студента

10. Методи та технології навчання

1. Пояснювально-ілюстративний метод:

- демонстрація технічних прийомів гри на додатковому інструменті викладачем;
- усні пояснення щодо особливостей постановки, звуковидобування та артикуляції;
- аналіз виконання студентом із коментарями викладача.

2. Практичний метод

- виконання студентом вправ, етюдів і репертуару під керівництвом викладача;
 - робота над читкою з листа;
 - робота над технічними прийомами, інтонацією, динамікою та артикуляцією;
 - регулярне виконання індивідуальних завдань із подальшим обговоренням результатів.
3. **Аналітичний метод**
- аналіз нотного тексту: особливостей структури твору, технічних і художніх труднощів;
 - порівняльний аналіз техніки виконання на основному та додатковому інструментах.
 - розбір помилок і пошук шляхів їх виправлення.
4. **Проблемно-пошуковий метод**
- створення проблемних ситуацій під час виконання технічних завдань;
 - стимулювання студентів до самостійного вирішення технічних або інтерпретаційних завдань;
 - пошук оптимальних виконавських рішень для художньої інтерпретації твору.
5. **Метод самостійної роботи**
- виконання вправ і репертуару поза межами аудиторних занять;
 - використання записів власного виконання для самостійного аналізу;
 - робота з додатковою літературою та навчальними матеріалами.
6. **Ігровий метод**
- виконання творчих імпровізацій, спрямованих на розкриття можливостей додаткового інструмента;
 - використання елементів гри (гра в ансамблі)
7. **Метод навчального концерту**
- організація академічних виступів для закріплення виконавських навичок;
 - підготовка до публічних виступів із акцентом на сценічну майстерність.

11. Методи та критерії оцінювання

Дисципліна "Додатковий інструмент" оцінюється за системою "зараховано" / "не зараховано".

Критерії для отримання "зараховано":

- демонстрація оволодіння технічними особливостями додаткового інструмента;
- успішне виконання технічних вправ (гами, арпеджіо, етюди) із дотриманням інтонації, артикуляції;
- підготовка і виконання одного або декількох творів із репертуару для

додаткового інструмента;

-активна участь у заняттях, виконання індивідуальних завдань та самостійна робота.

-самооцінювання: студент повинен оцінити свій прогрес і вказати аспекти, які ще потребують вдосконалення.

Критерії для отримання "не зараховано":

-невиконання обов'язкових завдань із програми (вправ, етюдів, репертуару);

-систематичне ігнорування рекомендацій викладача;

-відсутність участі в заняттях або незадовільна підготовка.

Особливості оцінювання:

Після фінального заняття студент отримує від викладача відгук, який охоплює сильні та слабкі сторони його роботи.

Студент також має самостійно охарактеризувати свій прогрес, що включає аналіз досягнень і визначення напрямків для подальшого вдосконалення.

Остаточний вердикт – «зараховано» чи «не зараховано» – враховує технічний і художній рівень виконання, а також прогрес студента протягом курсу.

12. Методичне забезпечення

12.1 Друковані та електронні матеріали.

12.2 Робоча програма з дисципліни «Додатковий інструмент»

12.3 Силабус дисципліни «Додатковий інструмент»

13. Рекомендована література

Основна

1. Букварик для школяра: навч. посіб. / упоряд. О. Олійник, Т. Родіонова. Львів: Розвій, 2011. 60 с.

2. Віночок мелодій для скрипки на теми народних пісень / упорядник О. Олійник. Львів: Наукове товариство імені Шевченка, 2002. 34 с.

3. Гоноболін О. Юним скрипалям: П'єски для діточок. Gonobolin Art 2014. 20 с.

4. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Черкаси: Черкас. ЦНП, 2013. 520 с.

5. Кос-Анатольський А. Три пісні в перекладі для скрипки та фортепіано. Тернопіль: Астон, 1999. 16 с.

6. Кухарук Д. Любим діткам для забави: П'єси для скрипки та фортепіано учням молодших класів. Рівне: О. Зень, 2012. 30 с.

7. Музична абетка для маленьких скрипалів: 1-2 класів: навч. посіб. / Н. В. Плахцінська. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 64 с.

8. Музична школа: Випуск 10 / Скрипка для початківців / ред. Р. Кейріс. Київ: Менеджмент-XXI.

9. Музична школа: Випуск 11 / Скрипка для 2–3 класів / ред. Р. Кейріс. Київ:

Менеджмент-XXI.

10. Музична школа: Випуск 12 / Скрипка для 4–5 класів / ред. Р. Кейріс. Київ : Менеджмент-XXI.

11. Музична школа: Випуск 29 / Скрипкові ансамблі для різних класів / ред. О. Агапової. Київ : Менеджмент-XXI, 2011. 56 с.

12. Музична школа: Випуск 30 / Скрипкові ансамблі для різних класів / ред. О. Правдюк, Т. Ярошенко. Київ : Менеджмент-XXI, 211. 38 с.

13. Музична школа: Випуск 57 / Скрипка для 1–3 класів. Київ : Менеджмент-XXI, 2013. 56 с.

14. Музична школа: Випуск 58 / Скрипка для 2–4 класів. Київ : Менеджмент-XXI, 2013. 56 с.

15. Музична школа: Випуск 78 / Чарівне єднання Цикл п'єс для скрипки та арфи (фортепіано) для 2-6 класів / ред. О. Агапової. Київ : Менеджмент-XXI, 2015. 40 с.

16. Музична школа: Випуск 102 / Твори великої форми для 1–3 класів / ред. О. Агапової, Н. Коптенкової. Київ : Менеджмент-XXI, 2017. 56 с.

17. Музична школа: Випуск 103 / Твори великої форми для 1–3 класів ред. О. Агапової, Н. Коптенкової. Київ : Менеджмент-XXI, 2017. 56 с.

18. Музична школа: Випуск 108 / Скрипка для 1–4 класів. Твори Петра Петрова-Омельчука. Київ : Менеджмент-XXI, 2018. 40 с.

19. Музична школа: Випуск 118 / Різдвяні скрипкові п'єси і ансамблі / ред. О. Агапової. Київ : Менеджмент-XXI, 2018. 56 с.

20. Павлов О. Скрипкова абетка. Київ : Музична Україна, 2015. 192 с. 21. Перші нотки скрипаля. 100 п'єс у першій позиції, Н. В. Плахцінська. Вінниця : Нова книга, 2017. 76 с.

Додаткова:

1. Василевич М.О. Формування досвіду сценічної витримки виконавців –інструменталістів у системі професійної мистецької освіти //Професійна мистецька освіта і художня культура :виклики ХХІ століття.-Матеріали ІІ Міжнародої науково-практичної конференції.-К.:2016.-751с

14. Інформаційні ресурси

1. IMSLP (Petrucci Music Library) – <https://imslp.org>

Безкоштовна бібліотека нотної літератури для всіх видів інструментів. Великий вибір творів для струнних інструментів

2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека – www.libr.dp.ua

3. Ноти українських композиторів – <http://ukrnotes.in.ua/poshuk.php>

4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронні ресурси. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/node/2116>

